

בס"ד, כסלו תשפ"א

דבר תורה לפרשת וישלח – אסנת ברוורמן-שילה

דינה *fe inek* איוב היתה

בשמחה ובהתרגשות מצטרפות ליעקב החוזר סוף סוף מן הגלות הארוכה ארצה. חוזר, וידיד מלאות. מתנהל בכבודת משהו לרגל המחנה הכבד אשר עמו; הילדים הרכים, הצאן, הבקר. צולע על ירכו בעקבות מאבקים קשים עם אלהים ואנשים, אבל חוזר הביתה שלם, וחונה את פני העיר. מה יפתה, מה קשתה, מה ארקה הדרך...

וכדרכן של עליות, לא קלה הדרך. ועוד נשאר העניין הוא הבלתי פתור עם עשיו המאיים עד כדי חציית המחנה ומאבק כל הלילה ותפילה ודורון ומלחמה – אבל הפנים אל הנחת.

ועב קטנה, בלתי נראית, בקצה השמים. בקצה השדה.

"ותצא דינה בתלאה אשר ילנה ליעקב לראות בכנות הארץ". כפה אדומה הקטנה לא הלכה לבית הספר ביום שלימדו על הזאב... כמה קשה להיות החדש, הזר בין ילידי הארץ. כמה מסוכן להיות אשה, ילדה, בעולמם של אדוני הארץ. יפה, זרה, מסתורית? נחשקת, וחסרת הגנה. ויענה.

האב, זקן ולמוד אסונות, צועק את כאבו פנימה. מחריש אל מול השמיים שנפלו עליו. האחים, צעירים, לוהטים ומלאי עלבון: "פיתגלה עשה בישראל", "וכן לא עשה", "הקוֹלָה יעשה את אחותנו", פונים באפם להרוג עיר.

ואמא?

היכן זעקות השבר? הרצפה הנשמטת מתחת לרגליים? הבחילה? החיבוק???

זעקותיה שלה? זעקותיה שלה? בזמן המעשה... בשביה בביתו... בשיבתה הביתה?

בפשט? בחז"ל?

ראו את תמר המתחננת על נפשה בפני אמנון, והזועקת את חרפתה בראש חוצות (ושוב: "החרישי". כמו "והחרש יעקב"...)¹

ומי ירפא?

*

כמה הצעות בחז"ל לשיקומה. לאחריה. האם נשאה לשמעון?² האם נתגלגלה בתה (שנולדה לה במדרש) למצרים, לביתה של אשת פוטיפר, להיות שם אשה ליוסף?³ ומה בין דרשה זו לזו?

¹ שמואל ב יג

² על פי בראשית רבה פ יא, ועייני שם במניעיו למעשה. השוי גם לאבשלום הכונס את תמר אל ביתו, שמ"א יג

³ על פי פרקי דרבי אליעזר פרק לח

